

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2021/22. ORSZÁGOS DÖNTŐ 11. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Melyik szóba kell hosszú *tt*-t írni?
(A) *talpala_nyi* (B) *hanya_lik* (C) *nemze_ség*
(D) *fő_len* (E) *a_rakció*
- Jelöljétek meg a SÍROK szóalakkal kapcsolatos igaz állításokat!
(A) *Azonos alakú szó.* (B) *A toldalék lehet rag.*
(C) *A toldalék lehet képző.* (D) *A toldalék lehet jel.*
(E) *Összesen három zöngés hangot tartalmaz.*
- Melyik szó illik a szólás kipontozott helyére?
Egy árulnak.
(A) *pitvarban* (B) *pénzért* (C) *pányván* (D) *kaptafán* (E) *gyékényen*
- Mely napokon emlékezünk meg az alábbi versrészletben megidézett történelmi eseményekről?
*„Európa újra csendben bámul,
a Költő szobrán friss koszorúk,
kivívják a röpke szabadságot
tizenéves pesti fiúk.”*
(A) *március 15.* (B) *június 4.* (C) *augusztus 20.*
(D) *október 23.* (E) *november 1.*
- Az előző feladat első sora felidéz egy híres magyar verset. Mely idézetek származnak ugyanebből a költeményből?
(A) *„Előre hát mind, aki költő”* (B) *„Elzúgtak forradalmi...”*
(C) *„Ne ily halált adj, istenem”* (D) *„Azért a víz az úr!”*
(E) *„Tekints reánk, tekints, szabadság”*
- Játék a betűkkel. Alább öt különböző betűt adtunk meg. Ezekből számos, különböző hosszúságú szót lehet kirakni úgy, hogy egy szóban egy betűt csak egyszer használunk fel. Mely szófajokra lehet példa közöttük? **A Á D L N**
(A) *névtutó* (B) *személyes névmás* (C) *felszólító módú ige*
(D) *igekötő* (E) *feltételes módú ige*
- Ki mivé változik? Azokat az átváltozásokat jelöljétek meg, amelyek valóban szerepelnek Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* című drámai művében!
(A) *Mirigy kővé.* (B) *Ilma galambbá.* (C) *Mirigy lánya rókává.*
(D) *Balga számárrá.* (E) *Az egyik ördögfi fekete macskává.*

- Az alábbi Petőfi-versek közül melyek tartoznak a *Felhők-ciklusba*?
(A) *Befordúltam a konyhára...* (B) *A bánat? egy nagy ocean...*
(C) *Emlékezet* (D) *A természet vadvirága*
(E) *Beszél a fákkal a bús őszi szél...*
- Közismert rövidítéseket adunk meg. Ha felbontjuk őket, melyik áll 2 szóból?
(A) *rt.* (B) *uo.* (C) *kb.* (D) *vő.* (E) *ti.*
- Mely irodalmi fogalmak felelnek meg az alábbi definíciók valamelyikének?
1) *Egy filozófiai tételt vizsgáló (cáfoló vagy alátámasztó) epikai műfaj.*
2) *Egy elképzelt, nem létező, tökéletes társadalomról/államról szóló leírás.*
3) *Az észszerűséget hirdető filozófiai irányzat.*
(A) *episztola* (B) *optimizmus* (C) *racionalizmus*
(D) *tézisregény* (E) *utópia*
- Milyen szóképre, alakzatra van példa az alábbi idézetben?
*„Húzd, ki tudja meddig húzhatod,
Mikor lesz a nyútt vonóbul bot,
Sziv és pohár tele búval, borral,
Húzd rá cigány, ne gondolj a gonddal.”*
(A) *oximoron* (B) *halmazás* (C) *anafora*
(D) *inverzió* (E) *figura etymologica*
- Mely állítások igazak az előző feladat idézetének szerzőjére vonatkozóan?
(A) *1776-ban született a Dunántúlon.* (B) *A romantikus triász egyik tagja.*
(C) *Mindhárom műnemben alkotott.* (D) *Egy másik híres verse az Epilógus.*
(E) *Fiatalon házitanító volt a Perczel családnál.*
- Mely szavak illenek a kipontozott helyek valamelyikére?
A minap átadott új hidat csak a gyalogosok használhatják.
A havazás minden vonalon késésekre lehet számítani.
(A) *egyenlőre* (B) *vége* (C) *ideiglenesen*
(D) *miatt* (E) *per pillanatnyilag*

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- Bizonyára ti is találkoztatok már olyan véleménnyel, amely szerint verseket vagy akár prózai irodalmi szövegeket megtanulni fölösleges, értelmetlen erőfeszítés. Gyakori érv, hogy az életben nem használjuk ezeket semmire. Az is tény, hogy a nagyszülők, dédszülők nemzedéke még jóval több memoritert tanult, mint a mai diákok. Miért érdemes egy-egy verset fejből tudni? Írjatok egy rövid érvelő fogalmazást (személyes példákkal) a verstanulás mellett!